

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorum Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Quoniam nouit dominus uiam iustorum, & iter impiorum peribit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

erit iudex gentium. Et psal. lxxj. Iudicabit pauperes populi, id est reget eos. Et psal. xcvi. Iudicabit orbem terre in æquitate, & populos in ueritate sua.

Est itaq; sensus.

Impij nunq; eo ascendent, ut sint iudices & rectores fidelium, sed neq; in cõsilio id est cõgregatione eorũ, hoc est nec de primatibus, nec infimatibus iustorum erunt. Apertius ergo erat. Ideo nõ surgent impij in iudicium, neq; peccatores in cõsiliũ iustorum, prorsus nõ censentur inter seruos dei.

Sed quid? Nunquid impios rectores, & malos homines deturbabimus, & e medio nostro eiciemus? Aut nõ est conciliũ fidelium, ubi præsumt impij, & intersunt peccatores? Absit.

Dixi in spiritu loqui Prophetam, ideo in spiritu audiendum, sicut enim Iudas erat Apostolus, & nõ erat Apostolus. Et ut Ioan. dicit: Exierunt ex nobis, sed non erant ex nobis. Ita impij dũ præsumt, ad hominẽ uisibiliter præsumt, reuera non præsumt. Nã & Zacharias, O pastor, inquit, & Idolũ derelinquẽs gregem, simul pastorẽ appellas, quo nomine apud homines honorabatur, simul Idolũ quo reuera apud deum dãnabatur. Ita & Christus, ut intelligeremus præsidẽtiam nõ esse rem ipsam fidelis, multos impios in hac uita remunerat, tam uili mercede, Tolerãdi itaq; sunt utriq; sicut palea intra triticum usq; ad uentilatis diebus.

Impij ad hominem præsumunt, nõ in spiritu.

Et uide ne id Propheta clare indicet, cum enim præmisisset: Non sic impij, non fuisset necesse repetere in alio uersu, sed suffecerat dicere: Ideo nõ surgent in iudicio, neq; in cõsilio peccatorũ, sed detraxit personas & externã hominum faciem, quia homines diuites, potentes, & si qua alia facies est, possunt surgere in iudicium, & esse in cõsilio iustorum, cum hæc omnia ad corpus pertineant, sed impij & peccatores nunq;. Igitur emphasis & epitas tota in uocabulis impij & peccatores uiget. Reuera & in spiritu nõq; præsumt, nunq; intersunt impij fidelibus, licet tanta specie uitæ fulgeant, ut nulli magis præesse & interesse fidelibus pudentur. Hanc enim laruam & hypocrisim, qua se inflant & præsumunt, secumq; alios fallunt, persequitur hic psalmus, Deniq; hunc esse huius uersus sensum, sequens uersus declarat.

Quoniam nouit dominus uiam iustorum, & iter impiorum peribit.

Poterat interpretis omiſsa uarietate sua, dicere uia impiorum, cum sit eadem dictio, & satis pulchra erat Antithesis, uia iustorum, uia impiorum, seruata simplicitate uocabulũ.

Tam speciosa (inquit) est uia impiorum, ut apud homines uideantur surgere in iudicium & cõsiliũ: Sed ille qui non fallitur, nouit uias eorum, & scit eos impios esse, & coram eo non sunt in ullo Ecclesiæ suæ numero: Nouit solos iustos, impios nõ nouit, id est nõ approbat. Proinde quod illi minime omnium credunt, uia eorum peribit, peribit, inq; quæ tanto successu crescit, ut aeterna uideatur futura. Vide q; nos a specie prospera absterreat, & uarias tentationes & aduersitates nobis commendet. Nam hanc uiam iustorum, homines omnino reprobant, putantes & deum ignorare eam, quia sapientia crucis hæc est, ideo solus deus nouit uiam iustorum, adeo abscondita est etiam ipsis iustis, Dextera enim eorum ducit eos mirabiliter, ut sit uia, non sensus, non rationis, sed solius fidei, in caligine & inuisibilia uidentis.

Impios deus non nouit.

Quando ergo impijs pastoribus obedimus, non impijs, sed hominibus obedimus, non enim impietatem eorũ audimus aut sequimur, sed humanam præſidentiam, tolleramus. Rursum, qui eos eiciunt & deturbant, ut in Boemia factum

Impijs obedire pastoribus.

cūm uidemus, Nunquid impios deturbant; nō, sed homines deturbant, etiam deturbati impij, impij manent. Tunc autē impius deturbatur, quātū impietate ad pietatem ducitur quod nō fit in furore, externe uolento, sed ritate interne orante, forisq; monente, si deus cooperatus fuerit.

Cui hęc intelligētia nō placet, maneat in illā, q; impios primum ludam pellat: Nam hos & multis alijs locis expellendos ab Ecclesia pradiat. Sed heretici & quicunq; palam suam profitentur impietatem, tum ipsi seipso Ecclesia alienāt, tum Ecclesia quoq; eos alienat & excōmunicat, quātū se solos Ecclesiam esse & populum dei iactitent.

*Accōmodādi
sunt affectus
psalmis.*

In fine, hoc monendum, quod illustrissimi patres, præsertim Anastasius Augustinus tradiderunt, hoc est, ut affectibus psalmodum, affectus nō tunc commodemus & attemperemus. Cū enim Psalteriū sit, non nisi affectus in dam palæstra & exercitium, sine spiritu psallit, qui nō spiritu psallit, ut legis, Beatus uir qui nō abiit in cōsilio impiorū, oportet simul affectus in Ecclesia, Sic uiam peccatorum, sic doctrinā pestilētia. Nā hoc igne (hęc affectu) comburēdi sunt heretici, & quicunq; impie sapiunt ac docent, ut ignem, quia cōtempsumus, tradidit nos deus in reprobū sensum, ut comburēderemur, & hereticos igne naturali cōburemus, rursum cōburemus. Ita dū sonas, Sed in lege dñi uolūtas eius. Nō hic stertas ac tibi secure placet, quasi iam sis legis dei amans, sed quāto potes ardore affectus, suspices ad te, qui solus uenit ignē mittere in terrā, nec quādiu uiuis, aliter de te sentias, eo qui nōdum amet legem dei, & uehementer egeat uolūtatē ista legis.

*Comburendi
Heretici.*

Ita dum omnia prosperari audis iusto, optādum id tibi est, & gemitum omnibus, qui in aduersitatibus quibuscunq; sunt cōstituti, Ita ne solitudo, ut purum dei uerbum reiectis hominum fabulis & somnijs in Ecclesia floreat. Quod si qua talia fieri uideris, gratulandum, gaudendum est, & agēdā benignitati diuinæ. Nec te ad impossibilia cogi existimes, fac peccatū in psalmis agēdū grediendum. & gaudebis ac gratus eris, Scio. Primū, uno psalmo, immo uno uersiculo, mi exercere, sat p̄fecisti si unum uersiculū per diem uel hebdomadā dicitis affectibus uiuū & spirantem facere, factō hoc initio, omnia sequeuntur. Si n̄ n̄ tibi thesaurus cumulatilimus, intelligentiarū & affectionum, p̄cipue ne tadio ac desperatione absterrearis inchoare. Nam hoc uere est p̄cipue, ut scriptura de Dauid dicit p̄cutere manu citharā. Leues enim articuli inchoarē rōrdorum, qui per fiducias currunt & eas uellicant, ipsi affectus sunt inchoarē psalmorum, cursitantes & eadē mouentes, sine quibus ut cordula nō sonat, ita nec psalmus psallitur, quia non tangitur.

Hęc uolui hoc primo psalmo monere semel, ut non sit necesse per singulas idem repetere. Scio autē futurum, si quis exercitatus in hac re fuerit, p̄cipue se inuēturus sit in Psalterio, q; oēs omnium cōmētarij tribuere possint. Videri D. Ber. hac arte præstitisse, & omnē suæ eruditionis copiā hinc hausisse. Idem & in B. Aug. & alijs olsieri puto. Quare & nos ex eodem fonte bibere oportet has aquas uitæ, ne nos illa irrissio Prophetæ Amos apprehēdat: Sicut Dauid p̄tauerūt se habere uasā (id est psalteria) cāntici. Et iterum: Aufer a me numerum carminum tuorū, & cāntica lyre tuæ nō exaudia. Quid enī putas deo uasā, boatus ille aut murmur, quo passim templa occupātur sine mēte & ueritate, quoddā examen muscarū alis suis murmurātium: cui si id addas, p̄cipue placere, ludibrium & phāntasma ex deo uiuo & uero feceris.

*Fructus
psalmorum.*

*Boatus in
Ecclesia.*